

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

26.04.21

Innspill til forskrift om plikt til å fratre ved aldersgrense (deres ref: 21/1416-1)

Pensjonistforbundet og SAKO (LO-Stats Pensjonistutvalg, Telepensjonistenes Forbund, Fagforbundets sentrale pensjonistutvalg, Postens Pensjonistforbund, Politiets Pensjonistforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund og Statens Vegvesens Pensjonistforbund) viser til brev datert 14.04.2021 med ønske om å komme med innspill til forskrift om plikt til å fratre ved aldersgrense.

Regjeringen fremmet i Prop. 138 L (2020–2021) forslag om endringer i lov om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn m.fl. og lov om pensjonsordning for sykepleiere. Forslaget innebærer opphevelse av plikten til å fratre stilling ved aldersgrensen når aldersgrensen for stillingen er 60, 63 eller 65 år. De som er ansatt i slike stillinger kan dermed fortsette i stillingen inntil den alminnelige aldersgrensen på 70 år.

Pensjonistforbundet var imot forslaget. Vi mener at ev. endringer i særaldersgrensene skal gjøres i samarbeid med partene i arbeidslivet, at hver særaldersgrenses hensiktsmessighet må vurderes for seg, samt at en opphevelse av plikten til å fratre reduserer særaldersgrensenes legitimitet. Til tross for regjeringens forsikringer om det motsatte, tror vi også at pensjonsrettighetene vil svekkes når plikten til å fratre avvikes.

Regjeringen ønsker i utgangspunktet at flest mulig stillinger med særaldersgrenser skal få opphevet plikten til å fratre. Den ser likevel at det kan være et behov for at det i «i særlige tilfeller kan bestemmes at personer i enkelte stillinger med lavere aldersgrense, skal fratre ved første månedsskifte etter at aldersgrensen for stillingen er nådd.». Men presiserer videre at dette skal være et unntak som «gjelder for særlige tilfeller, og er ment å være snevert.».

Regjeringen ønsker derfor nå innspill til en forskrift som den vil at skal angå færrest mulig stillingstyper med særaldersgrense og dermed også færrest mulig ansatte. Etter at innspillene er bearbeidet, vil den sende et utkast til forskrift på høring. Pensjonistforbundet ønsker å bidra konstruktivt, men her bes vi om å komme med innspill til en forskrift som skal utfylle en lov vi er sterkt imot. For sikkerhets skyld er denne loven heller ennå ikke vedtatt. Fristen for innspill til forskrift er 14. mai, til tross for at Arbeids- og sosialkomiteens innstilling om loven først kommer 27. mai. Departementets brev med ønske om innspill er også sendt fem dager før komiteen avholdt sin muntlige høring 19.april.

Vi reagerer sterkt på at regjeringen opprettholder lovforslaget det sendte på høring i 2020, til tross for sterk motstand fra partene i arbeidslivet. Både det og at den nå ønsker innspill til forskrift - med pålegg om en snever tolkning - før Stortinget har behandlet lovforslaget, viser at regjeringen ikke respekterer trepartssamarbeidet og har konkludert på forhånd. Under disse forutsetninger er det vanskelig for oss å bidra konstruktivt.

Særaldersgrensene er avtalt ut fra at jobben medfører uvanlig fysisk eller psykisk belastning slik at ansatte normalt ikke makter å skjøtte arbeidet forsvarlig til fylte 70 år, eller at jobben stiller spesielle krav til fysiske og psykiske egenskaper som normalt svekkes ved alder. Grensene er der av hensyn både til arbeidstakeren og omgivelsene. Derfor er det uansvarlig å innføre en lovbestemt og generell fjerning av plikten til å fratre. Regjeringens ønske om at loven utfylles av en forskrift der færrest mulig yrker og ansatte likevel fortsatt har plikt til å fratre, understreker regjeringens uansvarlige linje.

Pensjonistforbundet er ikke imot at særaldersgrensers hensiktsmessighet vurderes, men for oss er det et ufravikelig krav at plikten til å fratre følger av særaldersgrensen. Vi er imot en lov som fjerner denne plikten og følgelig også mot en forskrift som gir færrest mulig unntak for plikten. Vi ønsker derfor ikke å uttale oss om eller rangere hvilke yrker som bør omfattes av forskriften.

Generalsekretær

Seniorrådgiver